

SÖKANDE

1. Semantix Tolkjouren AB, 556526-2630
Box 1542
753 19 Uppsala

Ombud: Maria Krantz
TED Law AB,
Norrtullgatan 6
113 29 Stockholm

2. Järva Tolk & Översättningservice AB, 556613-1792
Norgegatan 1, plan 2
164 32 Kista

Ombud: Advokat Erik Olsson
Jurist Tahmina Sahibli
Advokatfirman Kahn Pedersen
Box 16119
103 23 Stockholm

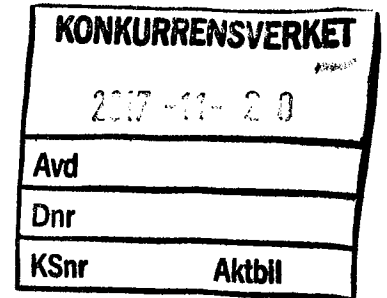
MOTPARTER

1. Botkyrka kommun
2. Haninge kommun
3. Nynäshamns kommun

Ombud för 1-3: Mikael Blomberg
Upphandling Södertörn
136 81 Haninge

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Semantix Tolkjouren AB:s ansökan om
överprövning och förordnar att upphandlingen Tolkförmedlingstjänster
(SUN 2016/23) ska göras om.

YRKANDEN M.M.

Botkyrka kommun, Haninge kommun och Nynäshamns kommun upphandlar tolkförmedlingstjänster (SUN 2016/23). Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt 4 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 6 april 2017 har kommunerna beslutat att kontrakt ska tilldelas andra leverantörer än Semantix Tolkjouren AB (Semantix) och Järva Tolk & Översättningsservice AB (Järva Tolk).

Semantix yrkar att domstolen ska förordna om att upphandlingen ska göras om då kommunerna har brustit i öppenhet och transparens genom att flera gånger ändra prissättningen i upphandlingen. Dessutom råder det fortsatt oklarhet kring prissättningen. Semantix har därigenom lidit skada.

Järva Tolk yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så vis att en ny utvärdering genomförs, utan beaktande av anbuderna från Digital Interpretations Scandinavia AB, Språkservice Sverige AB, Tolkresurs Sverige AB, Linguacom AB och Stockholms Tolkförmedling AB.

Kommunerna bestrider såväl Semantix som Järva Tolks yrkanden och anser att ansökningarna ska avslås. Kommunerna invänder att det endast varit fråga om klargöranden samt att dessa har varit motiverade. Kommunerna anför även att andra anbudsgivare inte har anmärkt på tillvägagångssättet samt att Semantix haft anmärkningar först efter det att man inte tilldelats något kontrakt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling har upphävts genom lagen

(2016:1145) om offentlig upphandling, som trädde i kraft den 1 januari 2017. Av övergångsbestämmelser framgår dock att den upphävda lagen gäller för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Den aktuella upphandlingen påbörjades innan den 1 januari 2017, varför lagen (2007:1091) om offentlig upphandling är tillämplig.

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att han har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot någon grundläggande princip eller bestämmelse i LOU.

Förvaltningsrätten har först att ta ställning till om förändringarna i prissättningen utgör en väsentlig förändring av förfrågningsunderlaget som har inneburit att kommunerna har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen.

I LOU saknas detaljerade regler för hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat samt bestämmelser om ändring, förtydligande och komplettering av förfrågningsunderlag. En sådan åtgärd får därför bedömas enligt de allmänna principerna som LOU bygger på och som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. En upphandlande myndighet är inte förhindrad att vidta vissa åtgärder för att, innan anbudet ges in, klargöra eventuella brister och otydligheter i ett förfrågningsunderlag. En förutsättning är dock att det inte är fråga om förändringar som är väsentliga i förhållande till det ursprungliga förfrågningsunderlaget. Bedömningen av vad som utgör en väsentlig förändring får göras från fall till fall.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av utredningen framgår att kommunerna förändrat specifikationerna för prissättning i anbudet vid två tillfällen under anbudstiden. I det ursprungliga förfrågningsunderlaget skulle prissättning anges efter hur bokningen gjorts. Detta ändrades till att prissättning skulle anges efter typ av tolkningsuppdrag. Slutligen ändrades förfrågningsunderlaget med nya villkor för akutbokning samt nya villkor avseende reseersättning för tolken.

Enligt förvaltningsrättens bedömning är redan den första förändringen av prissättningen en sådan väsentlig förändring av förfrågningsunderlaget som borde föranlett kommunerna att avbryta upphandlingen och göra om den. Förändringen är enligt förvaltningsrätten så genomgripande att det inte kan anses vara fråga om ett förtydligande av tidigare villkor. Förändringen bedöms som väsentlig framförallt med hänsyn till att den avser en central och helt avgörande del av upphandlingen då tilldelningsgrunden är bästa pris. Att det möjligen förelegat sakliga skäl för dessa förändringar samt att kommunerna förlängt anbudstiden ändrar inte denna bedömning. Förändringen är vidare så stor att den kan ha påverkat viljan och möjligheten att lämna anbud. Upphandlingen strider därmed mot principen om öppenhet i LOU.

Genom att förfrågningsunderlaget väsentligt förändrats i ett sent skede, försvårades Semantix möjligheter att lämna ett nytt anbud utifrån de nya förutsättningarna på ett sådant sätt att det måste anses ha lidit eller riskerat att lida skada.

Vad kommunerna anför om att andra anbudsgivare inte har anmärkt på tillvägagångssättet samt att Semantix haft anmärkningar först efter det att man inte tilldelats något kontrakt ändrar inte förvaltningsrättens bedömning. Det finns därmed grund för ingripande enligt LOU.

Bristen i upphandlingen hänför sig till det konkurrensuppsökande skedet och upphandlingen ska därför göras om. Semantix ansökan om överprövning ska alltså bifallas redan på denna grund. Vid denna utgång saknas skäl att pröva vad Järva Tolk anför och vad Semantix i övrigt anför till stöd för sin ansökan om överprövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Ulrika Sandell
Rådman

Johannes Dahlman har föredragit målen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten. Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida